

تربیت مهدوی افق می‌خواهد

رئیس مرکز تخصصی معجزات اسلامی حضرت مهدی موعود (عج) آیت الله العظمی جعفر سبحانی

اصل تربیت یعنی شکوفایی استعداد، به عبارت دیگر در مسیر تربیت، استعدادی وجود دارد که باید شکوفا شود؛ در مهدویت وقتی واژه تربیت را به‌کار می‌بریم، یعنی امید به آینده روشن در همه افراد وجود دارد و نمی‌توان فردی را در عالم هستی یافت که درباره این آینده مایوس باشد. شاید در مقاطعی نگران و مردود شویم اما این امید وجود دارد و همه ادیان و مکاتب برای آن برنامه‌ریزی کرده‌اند، هرچند که شاید تعریفشان از آن متفاوت باشد.

مهم آن است که در فرایند شکوفایی به برنامه‌ریزی نیاز داریم؛ در تعلیم، علم و آموزه منتقل می‌شود اما تربیت، جریان تغییر و رشد در انسان است که باید بر مدار برنامه‌ریزی باشد. برنامه‌ریزی یعنی مخاطب را دقیق بشناسیم، روحیات او را درک کنیم، نیازهایش را بدانیم و براساس روحیات و نیازهای

وی حرکت و تلاش کنیم.

گام مهمی که در تربیت مهدوی باید برداشته شود، تربیت منتظرانه است. در تعریف واژه انتظار آمده است منتظر همچون مجاهد در راه خداست، بنابراین باید در فرزند، دغدغه‌مندی درباره دین ایجاد کنیم. متأسفانه از مشکلات اساسی در جامعه مذهبی ما، وجود نوعی روحیه سکولار است، درحالی‌که در سبک زندگی منتظرانه و در مسیر انتظار، این‌گونه نیست.

باید توجه کرد که در نظام تربیت مهدوی، روح حماسی، روح حرکت و تلاش غلبه دارد. اوج شکل‌گیری خلاقیت در انسان در دو تا چهارسالگی است که باید روی آن کار کنیم تا به مسیر دغدغه‌مندی دینی هدایت شود.

در تربیت مهدوی، پدر و مادر باید خود را مربی بدانند. مربی، هم فعل و رفتارش و هم قول و سخنش، اثرگذار است؛ البته اثر بیشتر با رفتار اوست؛ اگر پدر و مادر خود را مربی بدانند، دیگر فرقی نمی‌کند بیرون خانه کارگر باشند یا کارمند و پزشک، بلکه تأثیر عمیق آن‌ها در درون خانواده است. لذا در تربیت مهدوی، مهم‌ترین جایگاه به خانواده اختصاص دارد که باید روی آن سرمایه‌گذاری شود.

مهم‌ترین محور در تربیت مهدوی، تعریف افق است؛ باید مشخص کنیم که می‌خواهیم فرزند ما به کجا برسد. اینکه می‌گوییم علاقه داریم فرزند ما بچه خوبی باشد، بچه مسجدی باشد، درس خوان باشد، یعنی چه؟ همه این‌ها در افق تربیت مهدوی باید در مسیر ظهور باشد؛ یعنی درس خواندن، دانشگاه رفتن و اشتغال فرزندان ما باید برای زمینه‌سازی ظهور باشد و این محقق نمی‌شود مگر آنکه علاقه و دغدغه درباره ظهور را در فرزند انمان ایجاد کنیم. برنامه‌ریزی برای ظهور در تربیت، نیازمند بیان جلوه‌های محبت امام‌زمان (عج) است تا از این مسیر فرزندان ما عاشق ظهور شوند. نه فقط کودکان بلکه همه افراد به موضوعی که از آن شناخت دارند، شوق خواهند داشت و به‌سویش حرکت خواهند کرد. لذا درکنار تبیین مسئله ظهور باید اتفاقات عصر ظهور و امام دوران ظهور نیز تبیین و شناسانده شود.

ما در این تبیین و شناساندن معمولاً از قالب خطابه و سخنرانی استفاده می‌کنیم، درحالی‌که مهم‌ترین قالب برای این مهم، هنر است که ما کمتر از آن بهره گرفته‌ایم و در جامعه ما به هنر و رسانه و فضای مجازی در تربیت مهدوی، بی‌توجهی شده است.

اخلاق مهدوی یعنی خُلق زندگی ما معنوی و صمیمانه باشد. اساساً اثر وضعی دین آن است که انسان را آراسته به اخلاق دینی می‌کند. نمی‌توان گفت فردی نمازخوان است و مسجدی، اما بداخلاق است؛ همان‌طور که بی‌نمازی نشانه بی‌دینی است، بداخلاق هم نشانه بی‌دینی و تدین نداشتن است. ما دین را در شریعت خلاصه کرده‌ایم، درحالی‌که آیات اخلاقی و روایات در این باره به‌مراتب بیشتر از شریعت است و اثر وضعی احکام و شریعت، آراستگی به اخلاق است؛ یعنی انسان‌های متشرع، متخلق‌اند. لذا برای آنکه تربیت مهدوی و منتج به انتظار فراهم شود، نیز آراستگی به اخلاق و معنویت، نقشی بسیار مهم دارد.

اعمال

اعمال روزهای پایانی ذی الحجه (۲)

ماه «ذی الحجه» آخرین ماه «سال هجری قمری» و ماهی بسیار پربرکت است. در بعضی از روایات درباره ماه ذی الحجه آمده است که شب‌های ده‌گانه‌ای که قرآن در سوره «الفجر و لیلال عشر» به آن سوگند یاد کرده است، شب‌های دهه اول این ماه شریف است و این سوگند به خاطر عظمت آن است.

خداوند در سوره حج (آیه ۲۸) ضمن بیان فریضه بزرگ «حج» سخن از «ایام معلومات» می‌فرماید که مؤمنان باید در آن به یاد خدا باشند. هم صدا شدن با زوار خانه خدا در این ماه و یاد و خاطره مراسم با شکوه حج و معنویت و برکات آن، حال و هوای دیگری به انسان می‌دهد، مخصوصاً برای کسانی که در سلک زوار سعادت‌مند خانه خدا قرار گرفته‌اند، یا با یاد و خاطره آن‌ها همراه‌اند. روز بیست و پنجم ماه ذی الحجه روز نزول سوره «هل اتی» است. پس از آن که حضرت علی^(ع)، حضرت فاطمه^(ع)، امام حسن^(ع) و امام حسین^(ع) و جناب فضا، برای ادای نذر خویش که برای شفای امام حسن و امام حسین^(ع) کرده بودند، سه روز روزه گرفتند و در روز اول غذای افطار خود را به مسکین دادند و با آب افطار کردند و در روز دوم به یتیم و روز سوم به اسیر دادند، این سوره در مدح آنان نازل شد.

روز بیست‌وششم، بیست‌وهشتم و بیست‌ونهم ذی الحجه، روزهایی هستند که در روایت آمده است در هر یک از این روزها یکی از دشمنان اهل بیت^(ع) نابود شده است. کسی که به ولایت آنان که از جانب خداست، ایمان کامل دارد، به اندازه محبت و ارادتی که به آنان دارد، از نابودی دشمنان اهل بیت^(ع)، مسرور و به‌خاطر آن سپاسگزار خدا خواهد بود. روز آخر ذی الحجه هم دو رکعت نماز دارد.

توصیه شده است در این روز که به روایتی روز مباحله نیز می‌تواند باشد، این اعمال انجام شود.

صدقه دادن

روزه گرفتن

طاهر بودن

نماز شکرگزاردن

خواندن دعای مباحله

خواندن دعای جامعه

شهرخبر
SHAHARANNEWS.IR
۱۳ آبان ۱۳۹۷
شماره ۲۵۰ صفحه ۱۴۵
فردا ۲۵ آبان ۱۳۹۷

۱۴

راز عظمت
بیست‌وپنجم ذی الحجه
که با نزول سوره انسان و
آیه «هل اتی» عجین شده است

روزه‌دارانِ بی‌افطار

۳ روز روزه بی‌افطار

حضرت زهرا^(ص) در روز اول با آرد خریده‌شده برای هر نفر یک قرص نان درست کرد و همین که وقت افطار رسید، ناگاه مسکینی در خانه‌رازد و گفت: السلام علیکم یا اهل بیت محمد^(ص)، من مسلمان مسکینی هستم. از آنچه می‌خورید به من بخورانید. خداوند از نعمت‌های بهشت به شما بدهد! همه اهل خانه هر پنج قرص نان را به مسکین دادند، شب را گرسنه خوابیدند و چیزی به جز آب نخوردند. فردای آن روز روزه گرفتند و هنگام افطار این بار یتیمی به در خانه آمد و باز همان اتفاق دیروز! نهایتاً روزه روز سوم رسید و این بار وقت افطار هرچه را داشتند به اسیری دادند و خود گرسنه خوابیدند.

۴ تشکر خدا از اینار آل...

فردای آن روز پیامبر^(ص) ضعف امام حسن^(ع) و امام حسین^(ع) و نیز حضرت زهرا^(ص) را در محراب عبادت دیدند و ناراحت شدند و همین هنگام بود که جبرئیل نازل شد و آیات آغازین سوره «هل اتی» را قرائت کرد تا رسید به آیه «إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمُ مُّشْكُورًا»؛ این پاداش شماست و از کوششتان سپاسگزاری شده است. در روایتی از امام باقر^(ع) آمده است جبرئیل در روز چهارم با ظرفی پر از گوشت فرود آمد. اهل بیت^(ع) از آن خوردند تا سیر شدند، ولی چیزی از غذا کاسته نشد!

۵ فضیلت تلاوت سوره انسان

سوره مبارکه انسان، «دهر» و «هل اتی» و «ایار» هم نامیده می‌شود، اما در روایات مربوط به فضیلت تلاوت، از این سوره با عنوان «هل اتی» یاد شده‌است. در فضیلت تلاوت این سوره مبارکه از پیامبر اکرم^(ص) است که فرمودند: «کسی که سوره «هل اتی» را بخواند، پاداش او بر خدای سبحان بهشت و لباس‌های بهشتی است و کسی که به قرائت آن مداومت کند، نفس ضعیف او تقویت می‌شود. (نور الثقلین، ج ۵، ص ۴۶۷)» از امام باقر^(ع) نیز روایت شده‌است که فرمودند: «کسی که سوره «هل اتی» را در هر صبح پنجشنبه تلاوت کند، علاوه بر اینکه خدای رحمان چندین حورالعین بر او تزویج می‌کند، در قیامت نیز با پیامبر اکرم^(ص) محشور خواهد شد. (مجمع البیان، طبرسی، ج ۱، ص ۶۰۸)»

۶ میان بر افزایش عمر و روزی

صدقه پیش و بیش از آنکه فقرا و نیازمندان را بهره‌مند کند، به دهنده خیر و برکت می‌رساند. به تصریح روایات، صدقه از پیشامدهای ناگوار و بیماری‌ها جلوگیری می‌کند و بر عمر و حسنات و روزی ما می‌افزاید. پیامبر^(ص) می‌فرمایند: «زیاد صدقه بدهید، تا روزی داده شوید. (اعلام الدین، ص ۳۳۳)» صدقه علاوه بر آثار دنیوی آثار اخروی هم دارد. از رسول خدا^(ص) است که فرمودند: «زمین قیامت یکپارچه آتش است، به جز سایه مؤمن، زیرا صدقه‌اش بر او سایه می‌افکند. (اصول کافی، ج ۴، ص ۳)»

۷ اتفاق، آموزه‌ای برای ما

این واقعه در کنار بیان فضیلتی دیگر از فضایل اهل بیت^(ع)، وظیفه شیعیان و محبان آن حضرات را هم بیان می‌کند؛ یعنی وظیفه‌ایثار و گذشت و دست‌گیری از فقرا. در آموزه‌های دینی و روایات اهل بیت^(ع) بر اتفاق و صدقه تأکید بسیار است، چنان‌که صدقه در راه خدا از بهترین راه‌های صرف مال معرفی و برای آن برکات فراوان ذکر شده است. پیامبر^(ص) در این باره می‌فرمایند: «بر شیطان چیزی سنگین‌تر از صدقه بر مؤمن نیست و صدقه قبل از آنکه به دست بنده برسد، به دست خدای متعال می‌رسد. (تحریرالوسیله، ج ۲، ص ۹۸)» امام سجاد^(ع) هم می‌فرمایند: «صدقه در دست بنده قرار نمی‌گیرد، مگر اینکه قبل‌در دست خدا قرار گرفته باشد.»

۸ استناد امیر^(ع) به سوره هل اتی

امیرالمؤمنین علی^(ع) نیز در مواردی برای اثبات حقانیت خود به آیات سوره هل اتی اشاره و استناد کرده‌اند. در حدیث مفصلی از امام صادق^(ع) چنین روایت شده که: پس از غصب خلافت، حضرت علی^(ع) با خلیفه احتجاج (دلیل آوردن) و برای اثبات حقانیت خود، ۴۳ مورد از فضایل خود را بیان کردند که خلیفه تصدیق کرد. در میان جملات، این فراز از فرمایشات امام علی^(ع) به چشم می‌خورد که فرمودند: تو را به خدا سوگند می‌دهم که آیا صاحب آیه «یوفون بالنذر...» منم یا تو؟ خلیفه گفت: بلکه تویی، با وجود همه این ادله باز هم عده‌ای تلاش می‌کنند این سند زرین را غصب کنند و واقعیت را وارونه جلوه دهند!